

Stručná kronika Mezilečí a jeho místních částí

**Sepsáno pro všechny, kteří by se rádi
dozvěděli něco více o této obci**

14. století	
Období	Událost
1367	První zmínka o Posadově.

1367

První zmínka o Posadově

25. července 1367 daroval majitel maloskalické tvrže Nevlas ze Skalice na vydržování kněze střídníka při chrámu sv. Bartoloměje v Zálesích, aby farář kaplana živil a týdně dvě mše svaté sloužil na spásu duše své a strýce svého Markvarta ze Skalice a jiných přátel ves Posadov s úrokem 3 kop 2 ½ gr. a ve Výrově na dvou lánech 1 kopy 58 gr. s plným panstvím¹.

Posadov býval samostatným statkem, který nesl též německý název Passadorf (později se objevuje i varianta Possadow²), a náležel jezuitské koleji Starého Města Pražského³. Na konci září 1660 ho spolu s Vestcem (tehdy znám jako Vesce) odkoupili za 3 500 zl. královéhradečtí jezuité⁴, kteří zde vystavěli hospodu, a posléze ho v roce 1684 získali jezuité žířečtí, kteří za Posadov a Vestec dali 10 000 zl.

Rok	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Počet obyvatel	87	99	96	81	77	62	49	51	39	33	27	23	20

Vývoj počtu obyvatelstva Posadova

Rok	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Počet domů	20	20	19	19	19	19	19	18	-	13	10	17	16

Vývoj počtu domů v Posadově⁵

Jezuité nastěhovali do původně českého Posadova 19 německých rodin, pro které měla být v kostele na Hoříčkách sloužena 4x do roka německá mše a tato tradice trvala až do roku 1945, i když potomci těchto rodin dávno hovořili česky. Po zrušení řádu byl dvůr emfyteutizován⁶.

V roce 1849 se stal Posadov místní částí Hoříček a koncem téhož století zde byla 1 hospoda a působili 3 kramáři⁷. V letech 1961-1985 byl připojen k Mezilečí, s kterým se 1. července 1985 stal součástí střediskové obce Hoříček a 1. září 1990 se s ním od Hoříček znovu odtrhl.

¹ Vilém Schreiber, Paměti města Úpice od počátku do roku 1700 (rukopis).

² V období německé okupace v letech 1939-1945.

³ Václav Šrám, Okres Česko-Skalický. Nástin historický, Praha 1882.

⁴ J. J. Solař, Dějepis Hradce Králové n. Labem a biskupství hradeckého, Praha 1870.

⁵ Kolektiv autorů pod vedením ing. Jiřiny Růžkové, CSc. a ing. Josefa Škrabala, Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005, I. díl, Praha 2006.

⁶ Emfyteuze je feudální forma dědičného nájmu půdy na delší dobu nebo navždy.

⁷ Václav Šrám, Okres Česko-Skalický. Nástin historický, Praha 1882.

15. století	
Období	Událost
1495	První zmínka o Mezilečí.
1498	Obec se dostala do majetku Trčků z Lípy.

1495

První zmínka o Mezilečí

Obec byla původně pojmenována jako Mezleč (od léči na zvěř, tolik jako mezi léči, kde se líčilo na zvěř⁸, a odtud pochází také německé značení obce Mesletsch či Mezletsch⁹). V průběhu staletí se k tomuto názvu připojil i ten dnešní, který postupem času převážil (ke konci 19. století), i když to původní pojmenování nezaniklo, ale místně se v lidové řeči používá až do dnešních dob.

Mezilečí patřilo od svého vzniku rodu Smiřických ze Smiřic. 7. září 1495 krátce před svou smrtí odkázal bezdětný Hašek Střížek z Lužan své majetky manželce Lidmiboře z Valečova¹⁰, která ještě téhož roku zapsala smiřické panství svým sestrám Kateřině, Johance, Alžbětě a Lidmile z Valečova, aby nedošlo v rámci odúmrtě k převodu na krále. Tento dokument je zároveň první písemnou zmínkou o obci a zatímco ona náležela ke smiřickému panství, osadu Posadov měli v držení jezuité v Žirči, od nichž se dostala až k panství náchodskému.

Rok	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Počet obyvatel (Obec celkově/samotná Mezilečí)	527/440	468/369	440/344	400/319	362/285	330/268	286/237	232/181	188/149	159/126	175/148	139/116	139/119

Vývoj počtu obyvatelstva Mezilečí

Rok	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Počet domů (Obec celkově/samotná Mezilečí)	88/68	90/70	93/74	89/70	92/73	90/71	83/64	81/63	63/63	55/42	49/39	71/54	72/56

Vývoj počtu domů v Mezilečí¹¹

⁸ Pochodeň, Hradec Králové 24.-26. prosince 1979.

⁹ Časopis českého Museum. Sedmnáctý ročník. Swazek čtvrtý, Praha 1843.

¹⁰ August Sedláček, Hrady, zámky a tvrze království Českého. Díl druhý. Hradecko, Praha 1883.

¹¹ Kolektiv autorů pod vedením ing. Jiřiny Růžkové, CSc. a ing. Josefa Škrabala, Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005, I. díl, Praha 2006.

Prodej smiřických majetků Trčkům z Lípy

Roku 1498 Mikuláš ml. Trčka z Lípy na Lichtenburce koupil za 6 000 kop českých grošů od dědiček Valečovských a jejich manželů panství smiřické¹², které tehdy zahrnovalo 17 obcí: Smiřice s dvorem a vsí, Holohlavy se dvorem, Semonice s podacím, Číbuz s podacím, Skalici, Hubiles, Újezd, část Bukoviny a Vlkova, Lužany se dvorem a tvrzí, Sovětice, Mezilečí, Maršov, část Černožic a Čáslavek, Smiřičky a Brzice. Tento šlechtic ovládal celé panství až do roku 1516, kdy ho krátce držela Johanka Kroměšínová z Březovic, vdova po Mikuláši starším Trčkovi z Lípy, strýci předchozího majitele panství. Krátce před svým skonem ho však rozdělila mezi své syny, a tak se nedílnými držiteli smiřického a opočenského panství stali Jan, Vilém, Jindřich, Herkul, Zdeněk a Mikuláš Trčkovi z Lípy. O pět let později zemřeli bratři Jan, Vilém a Jindřich Trčkové z Lípy a roku 1532 je následoval na onen svět i Herkul Trčka z Lípy.

16. století	
Období	Událost
1533	Rozdělení smiřického panství.
1549	Opětovné spojení trčkovských majetků.
1577	Poprava Jana Falsmana z Radče, který v rámci svého zlodějského řemesla okradl i Vacka Macha z Mezilečí, jemuž odcizil lněné semeno, kosu a radlici.

1533

První rozdělení smiřického panství

V roce 1533 došlo k rozdělení panství na dvě části, přičemž naši zájmovou část (panství Velišské a Svojanovské, tvrz Smiřice s ohradou, dvůr poplužný, vsi Smiřičky, Holohlavy, Černožice, Čáslavky, Semonice, Rtyni, Sendražice, část Rodova, Čištěves, Popovice, Sovětice, Lužany, Vlkov, Lejšovku, Smržov, Číbuz, Skalici, Hubiles, mlýn pod Skalici, část Lípy, Brzice, Mezilečí, pustou ves Maršov, zboží kláštera Svatého Pole a vsi zápisné Černilov, Jasennou, Dubečno, Osek, Dvořiště a Chroustov) obdržel Mikuláš Trčka z Lípy. Ten zemřel roku 1540 a na jeho místo nastoupil Vilém Trčka z Lípy a na Veliši, který roku 1549 spojil oba díly panství znovu v jeden celek, protože Opočensko na něj přepsal jeho bezdětný bratranec Jan ml. Trčka z Lípy. Bohužel v roce 1569 zemřel, a tak došlo k druhému dělení panství.

Mezilečí se tak ocitá spolu se smiřickým panstvím v rukou vdovy Barbory z Bibrštejna, zatímco opočenské panství připadá sestře Veronice a jejím dětem. Barbora z Bibrštejna dbá

¹² Písemně je doloženo, že Alžběta z Valečova a Zikmund Pětipeský z Krásného Dvora prodali svoje díly panství 7. června 1498. Dalšími prodávajícími byli Ludmila a Johana z Valečova a Jan z Mirova.

na rozkvět svého panství, štědře podporuje sirotky i chudinu. Po její smrti se stává majitelem Smiřicka Jan Jetřich starší ze Žerotína, její druhý manžel.

Ale Barbořina závěť vyvolá spory mezi Janem Jetřichem a Burianem, Jaroslavem († 1588) a Mikulášem Trčkovými z Lípy, kteří si osobují také právo na tyto majetky. Proto se roku 1588 schází zemský soud a dochází k závěru, že nejlepším prozatímním řešením bude vynětí panství z rukou Jana Jetřicha a správci stanovuje Viléma z Valdštejna na Heřmanicích a Adama Zilvara z Pilníkova na Žirči. Tehdy je kromě Mezilečí součástí panství i několik okolních obcí - Brzice, část dnešního Maršova u Úpice a část Prorub, zatímco Posadov patří stejnému vlastníkovi jako přilehlý Křižanov, s nímž docházelo k častým změnám hraničních čar. Po uzavření smíru zůstal Jan Jetřich pánem nad polovinou Smiřic, zbytek se stal majetkem bratrů Buriana a Mikuláše Trčkových. Roku 1590 své majetky však převedli na Viléma a Kryštofa Jaroslava Trčky z Lípy, resp. na jejich poručníky Johanku Trčkovou ze Žerotína a na Opočně, Mikuláše Trčku z Lípy na Novém Želivě a Jiříka hraběte z Gutšteina. Toto spojení panství trvá až do roku 1634, kdy umírá Jan Rudolf Trčka z Lípy a pro podezření, že spolupracoval se svým synem Adamem Erdmanem Trčkou z Lípy na Valdštejnově proticísařském spiknutí, se z panství stává konfiskát, nad nímž převzali následujícího roku moc císařští komisaři Bernard Hysrle a Jan Krydel.

17. století	
Období	Událost
1634	Konfiskace trčkovských majetků.
1636	Smiřické majetky obdržel hraběcí rod Gallasů.
1646-1647	Smiřickým rychtářem Petr Mezlečský, který pocházel z Mezilečí ¹³ .
1654	V Mezilečí se nacházelo 35 stavení.
1655	V urbáři panství Smiřického zmíněna existence Špatenkovské krčmy.
1661	Dělení smiřického panství.

1636

Trčkovské majetky v rukou hraběte Gallase

Roku 1636 dostává panství z rukou císaře darem Jan Matyáš hrabě Gallas, který však o Smiřicko neprojevil velký zájem. V roce 1647 umírá a na jeho místo by měli nastoupit jeho potomci, ovšem ani jeden nedosáhl ještě zletilosti, proto do roku 1659 spravovala rodinný majetek Anna Marie Dorota, rozená hraběnka z Lodronu, vdova po Janu Matyáši, a to společně s poručníky Václavem Michnou z Vacínova a Matoušem z Verneru.

V té době je rychtářem v Mezilečí Jakub Mertlík a konšeli Matouš Tylš, Martin Bartoň, Jan Vávru, Jiřík Maták a Václav Horák, přičemž vesnice je z většiny osídlena nekatolíky (ze 106 osob v roce 1651 bylo nekatolíků rovných 96), což u panstva vyvolává nevoli, kterou však dokážou částečně zahladit výborní pstruzi, kteří jsou tehdy chováni v místních rybnících: V Drahách (30 kop), V Končinách (2 kopy 30 kusů) a Pod Mačátky (15 kop) a dodávani na

¹³ V letech 1644-1645 byl městským radním tamtéž.

hraběcí stoly. Jejich kvalita donutí místní, aby chov ještě rozšířili, a tak se v roce 1655 uvádí vedle již zmíněných i rybník nový – Kašna.

Ale zpět malou zmínkou ještě k nekatolické většině obyvatel obce. V dubnu 1651 probíhal v rámci důsledné rekatolizace soupis vyznání obyvatelstva smiřického, v němž se o Mezilečí hovoří takto: „*Tato ves jest třináctá z protivných, kteří se na zámek stavěti nechtí.*“

Z tehdejších obyvatel můžeme jmenovat zahradníka¹⁴ Martina Antoše, chalupníka¹⁵ Mikuláše Antoše, sedláka a konšela Martina Bartoše, chalupnici Mandalenu Bártovou, zahradníka Michala Bednáře, zahradníka Jana Doleního, zahradníka Václava Hepnara, sedláka a konšela Václava Horáka, zahradníka Mikuláše Chybu, sedláka Jana Jiráňka, sedláka Martina Jiráňka, sedláka Václava Kadaníka, chalupníka Jiřího Kašpara, chalupníka Jiřího Kováře (či Kramáře, zdroje se liší), chalupníka Jakuba Ludra, zahradníka Petra Malého, zahradnici Kateřinu Markovou, sedláka a konšela Jiřího Maťáka, sedláka a rychtáře Jakuba Mertlíka, chalupníka Pavla Mertlíka, zahradníka Jana Modrého, zahradníka Jakuba Runkase, chalupníka Matěje Stupku, chalupníka Adama Svobodu, zahradníka Jana Špatenku, sedláka Martina Špatenku, zahradníka Martina Trnku, zahradnici Annu Trnkovou, sedláka a konšela Matouše Tylše, sedláka a konšela Jana Vávru, chalupníka Václava Vávru, zahradníka Jiřího Víta či chalupníka Tobiáše Vojtěcha.

1650-1655

Jezuitské obracení na víru

Významným obdobím pro obec jsou i roky 1650-1655, kdy byli ve Skalici připomínáni 2 jezuité Jiří Buda a Jiří Mzenius¹⁶, kteří jezdili s vojenským doprovodem po celém náhodském panství, vykonávali všechny církevní úkony a v neposlední řadě horlivě obraceli lid ke katolické víře. Samozřejmě ani okolí Mezilečí nebylo z jejich strany opomenuto, takže ze seznamu zpovědního z roku 1654 vidíme, že svátost sv. pokání přijalo celkem celkem 125 obyvatel Mezilečí.

Obec	Počet
Farnost skalická	973
Hostinka	16
Kleny	43
Malá Skalice	70
Miskolezy	65
Říkov	66
Skalice	294
Spyta	29
Starkoč	12

¹⁴ Zahradník bylo označení pro člověka, který měl nějaké stavení a k němu nějaký malý pozemek - zahradu.

¹⁵ Chalupník držel chalupu a rozlohu pole nepřesahující čtvrt lánu.

¹⁶ Václav Šrám, Okres Česko-Skalický. Nástin historický, Praha 1882.

Světlá	30
Svinišťany	65
Třebešov	68
Třtice	33
Vestec	9
Větrník	13
Zájezd	70
Farnost hoříčská	623
Běluň	23
Hoříčky	16
Chlístov	52
Křižanov	27
Lhota pod Hoříčkami	70
Libňatov	105
Litoboř	91
Mezilečí	125
Proruby	45
Újezdec	69
Farnost boušínská	209
Mečov	13
Slatina nad Úpou	196

Porovnání obyvatel Mezilečí a okolních obcí, kteří podle zpovědního seznamu z roku 1654 přijali svátost sv. pokání¹⁷

1661

Rozdrobení smiřického panství

Roku 1661 se panství znovu drolí, neboť Smiřicko je poděleno mezi syny Matyáše Gallase – Antonína Pankráce a Františka Ferdinanda. Vzniká tak část smiřická, do níž bylo zařazeno Mezilečí, a hořiněveská.

Díky nestřídmosti Antonína Pankráce Rudolfa Gallase je panství, včetně dotčené obce, na pokraji úpadku. Nakonec roku 1685 dochází k jeho prodeji a Smiřicko se ocitá v rukou Isabelly Magdaleny z Porcie, ovdovělé hraběnky ze Šternberka. Ze svého nově nabytého majetku se dlouho netěší, neboť umírá již následujícího roku. Tehdy se ujímá poručnictví nezletilého syna Jana Josefa ze Šternberka jeho strýc Václav Vojtěch ze Šternberka a na Zelené Hoře. Jan Josef ze Šternberka se sice věnuje panství, ale blízké je mu zejména okolí Smiřic, např. do Mezilečí nezavítal ani jednou. Což se projevuje i v obci samé, neboť dosud např. nebylo na panství pod hrozbou velké pokuty dovoleno brát sůl jinde než ze smiřické

¹⁷ Pamětní kniha obce Libňatov, založená 1. ledna 1923.

solnice a právě Mezilečí se rozhodlo dát sbohem tomuto závazku a raději se z něj vykoupilo dvěma kopami grošů smiřické obci ročně.

Roku 1700 Jana Josefa ze Šternberka a jeho manželku pohltily vlny Innu a jako vždy v minulosti panství jsou jeho potomci nezletilci, proto se ujímá panství Václav Vojtěch za Šternberka a na Zelené Hoře, který dbal rozhodně, aby se panství hospodářsky rozvíjelo, nevznikaly zbytečné dluhy a mj. provedl i administrativní reformu celého panství. V jeho cestě pokračovali František Leopold ze Šternberka a již zletilá Marie Terezie Violanta ze Šternberka, která byla celým svým tělem i duší oddána římskokatolické církvi. To by mělo vypovídat o její dobré duši, ale opak byl pravdou, protože v jednání se svými poddanými byla až neuvěřitelně tvrdá a nekompromisní – neodpouštěla žádné dávky, ráda je neúměrně zvyšovala, neudělovala milosti ani žádná privilegia. Místní lidé si mohli trochu oddychnout až v roce 1761, kdy Marie Terezie umírá a na její místo přichází Jan Václav hrabě z Paaru.

18. století	
Období	Událost
1713	Mezilečí bylo tvořeno 44 staveními.
1775	Selské povstání.
1777	Podle smiřického soupisu robotovalo v Mezilečí 23 chalupníků.
1780	U mlýna postaven litinový kříž na kamenném podstavci.
1790	Hořiněveské majetky připojeny ke smiřickému panství. V Mezilečí se nacházelo 42 usedlostí.

1713

Jméno	Způsob obživy
Jakub Antoš	sedlák
Václav Antoš	sedlák
Jiřík Bárta	chalupník
Václav Bárta	chalupník
Jakub Bartoš	sedlák
Jakub Bartoš	zahradník
Jiřík Bartoš	zahradník
Martin Bartoš	chalupník
Václav Bartoš	zahradník
Jan Horký	zahradník
Jiřík Horký	chalupník
Václav Chmelík	chalupník
Jan Chyba	zahradník
Jiřík Chyba	zahradník
Václav Chyba	zahradník

Jiřík Jiránek	zahradník
David Kadaník	sedlák
Adam Kašpar	chalupník
Jindřich Kašpar	chalupník
Jan Kramář	chalupník
Jiřík Kramář	chalupník
Václav Kramář	chalupník
Jan Ludr	chalupník
Adam Maťák	sedlák
Jan Maťák	sedlák
Jiřík Maťák	chalupník
Martin Maťák	zahradník
Václav Maťák	sedlák
Jiřík Mertlík	sedlák
Jan Močhuba	chalupník
Adam Modrý	chalupník
Jan Svoboda	chalupník
Jan Svoboda	zahradník
Pavel Svoboda	zahradník
Jan Tylš	chalupník
Václav Tylš	chalupník
Václav Tylš	sedlák
Jan Vávra	chalupník
Matěj Vávra	zahradník
Jan Vlček	sedlák
Adam Vojtěch	chalupník
Jiřík Vojtěch	chalupník
Václav Vojtěch	chalupník

Přehled majitelů usedlostí v Mezilečí v roce 1713

1780

Panství v rukou císaře Josefa II.

Další změna se objevila v roce 1780, kdy panství odkoupil císař Josef II. Ten ho rozšířil nejen o nově vybudovanou pevnost (1780-1787), ale i o hoříněveské statky (1790).

Na tuto dobu místní rádi vzpomínají, neboť panství pod císařskou správou jen kvete a mnozí si vydělali nemalé peníze na stavbě již zmíněné pevnosti, což se projevilo i v nárůstu obyvatelstva. Zatímco v roce 1790 zde bylo 42 usedlostí, v roce 1833 jich bylo již 58 a obývalo je 394 obyvatel.

V roce 1848 se z panství stal říšský statek pod správou c. k. privátní rakouské banky ve Vídni, který byl roku 1863 ve veřejné dražbě prodán baronovi Janu staršímu Liebigovi, jenž celou oblast panství zprůmyslňuje. Vždyť i v katastru Mezilečí se začíná ve velkém těžit dřevo, aby měla smiřická parní pila, založená roku 1864, co zpracovávat.

19. století	
Období	Událost
1808	Postavena dřevěná čtvercová zvonice s věžičkou a šindelovou střechou.
1833	Mezilečí mělo 58 usedlostí a 394 obyvatel.
1849	Mezilečí samostatnou politickou obcí. Posadov se stal součástí Hoříček.
1859	Postaven kříž s nápisem: „ <i>Jeho krví drahou vykoupeni jste.</i> “, který stojí nedaleko obecního úřadu.
20. prosince 1862	Josef Tilsch z Mezilečí byl v Praze promován na doktora veškerých práv ¹⁸ .
1863	Původně vrchnostenské pozemky, které byly odhadnuty na 94 500 zl. koupil Jan Liebig s panstvím Smiřickým, ¹⁹ za které zaplatil 2 400 000 zl. Tím byly zrušeny koupe jednotlivých částí panství, protože bylo docíleno větší kupní ceny. Tak byl zneplatněn i prodej Mezilečí ²⁰ Janu Krausovi z Pardubic, který za tyto pozemky nabídl 160 000 zl. ²¹
1864	Při cestě k Chlístovu postavili manželé Josef a Kateřina Jiráskovi kamenný sokl se železným křížkem a nápisem: „ <i>A Slovo to tělo učiněno jest, a přebývalo mezi námi. Zřízen od Jozefa Jiráska a Kateřini manželki 1864.</i> “
1865	Obecní představený Václav Tylš zvolen do okresního zastupitelstva královédvorského ²² .
1866	Žádost spojených obcí Mezilečí, Pustín a Prorub v okrese královédvorském o přidělení k okresu jaroměřskému ²³ .
1867	Dražba živnosti čp. 4 (432 zl.) ²⁴ .
1869	Dražba kapitálu ve výši 500 zl. na čp. 39 ²⁵ .
1871	Baron Jan Liebig starší odprodal Mezilečí knížeti Schaumburg-Lippe za 80 000 zl. ²⁶ .

¹⁸ Národní listy, Praha 19. prosince 1862.

¹⁹ Jan Orth a František Sládek, Topograficko-statistický slovník Čech čili podrobný popis všech měst, městysů, vesnic, pak zámků, dvorů, továren, mlýnů, hutí a podobných o samotě ležících stavení, jakož i všech zpustlých hradů a zaniklých osad království Českého, Praha 1870.

²⁰ Odhadní cena Mezilečí byla stanovena na 94 500 korun.

²¹ Národní listy, Praha 17. září 1863.

²² Národní listy, Praha 21. ledna 1865.

²³ Národní listy, Praha 14. ledna 1866.

²⁴ Národní listy, Praha 31. ledna 1867.

²⁵ Národní listy, Praha 20. října 1869.

27. dubna 1871	JUC. VI. Tilsch z Mezilečí povýšen na doktora veškerých práv ²⁷ .
1872	Náchodské panství zakoupilo od velkostatku Smiřice revír Mezilečí. Obchodník Vilém Tylš byl přijat za nového člena Umělecké Besedy ²⁸ .
27. února 1872	Úmrtí velkoobchodníka a majitele realit Josefa Tilsche ²⁹ .
20. května 1872	Obce Brzice, Mezilečí, Posadov a Křižanov byly postiženy velkým krupobitím, jež zničilo většinu úrody. Kroupy měly místy velikost vlašských ořechů, což mělo za následek pobití či zranění velkého množství místního ptactva i vytlučení až stovky oken ³⁰ .
1875	Dražba stavení čp. 50 ³¹ .
1876	Dražba usedlosti čp. 21 ³² .
1877	Mezilečí a Brzice se obrátily peticí na Sněm Království českého, aby byly vyloučeny z okresu královédvorského a přičleněny k okresu českoskalickému, k čemuž také následně došlo. Dražba usedlosti čp. 30 O. Esslera ³³ .
21. dubna 1877	Na doporučení Komise pro okresní a obecní záležitosti bylo Zemským sněmem českým vyhověno petici Mezilečí a Brzic na vyloučení z okresu královédvorského a přidělení do obvodu okresního soudu v České Skalici a ona petice byla se souhlasným stanoviskem předána vládě ³⁴ .
1878	Osamostatnění německé části Prorub (hradištského podílu ³⁵). Do té doby mělo Mezilečí 1126 jiter a 721 čtverečních sáhů katastrální rozlohy a 813 obyvatel, jež žili v Mezilečí, Prorubech a v Pustinách ³⁶ .
1. srpna 1878	Nabylo platnosti nařízení ministerstva spravedlnosti z 18. února téhož roku ³⁷ o vyloučení Mezilečí a Brzic z obvodu královédvorského okresního soudu a zařazení do obvodu českoskalického okresního soudu ³⁸ .
1882	Dražba nemovitosti Marie Borůvkové (390 zl. 40 kr.) ³⁹ .
2. srpna	Sněm království Českého přijal petici obcí Hoříček, Chlístova, Posadova a

²⁶ Josef Zeman, Z pamětí Smiřic n. L., Chotěboř 1911.

²⁷ Národní listy, Praha 22. dubna 1871.

²⁸ Národní listy, Praha 11. dubna 1872.

²⁹ Národní listy, Praha 1. března 1872.

³⁰ Národní listy, Praha 24. května 1872.

³¹ Posel z Prahy, Praha 13. června 1875.

³² Národní listy, Praha 11. února 1876.

³³ Národní listy, Praha 18. srpna 1877.

³⁴ Národní listy, Praha 22. dubna 1877.

³⁵ Seznam míst v království Českém. K rozkazu vysokého c. kr. místodržitelství Českého na základě úředních udání sestaven, Praha 1878.

³⁶ Antonín Konst. Viták, Dějiny královského věnného města Dvora Králové nad Labem. K oslavě padesátileté památky nalezení rukopisu Kralodvorského, Praha 1867.

³⁷ Bohemia, Praha 5. dubna 1878.

³⁸ Národní listy, Praha 26. února 1878.

³⁹ Bohemia, Praha 13. ledna 1882.

1883	Nového Dvora, aby při obsazování distriktních lékařů byl brán ohled na tamního lékaře Kašpara Rosu ⁴⁰ .
1885	Vavřinec Hejzlar zvolen ředitelem a Václav Tylš předsedou správního výboru ⁴¹ nově vzniklé Občanské záložny na Hoříčkách ⁴² .
1886	U královéhradeckého krajského soudu vymazána firma „Josef Tilsch, výroba lněného zboží v Mezleči“ ⁴³ . Dražba nemovitosti po Václavu Janském čp. 10 v Posadově (274 a 39 zl.)
1887	Dražba Tilšovy usedlosti čp. 12 s pozemky v odhadní ceně 51 801 zl ⁴⁴ . Václav Tylš ⁴⁵ členem výstavního výboru Krajské hospodářské a průmyslové výstavy v Jaroměři ⁴⁶ . Dražba Střihavkovy usedlosti čp. 8 v Posadově v odhadní ceně 149 zl. ⁴⁷ a poloviny usedlosti Josefy Janské čp. 10 v Posadově v odhadní ceně 294 zl. ⁴⁸
10.-12. července 1887	V hoříckém hostinci J. Vitouška uspořádán Hospodářským spolkem pro okres eskoskalický mlékařský kurs pro Hoříčky a okolní obce ⁴⁹ .
1889	Dražba Tilšovy usedlosti čp. 12 s pozemky v odhadní ceně 47 792 zl ⁵⁰ .
1891	Dražba usedlosti čp. 10 v odhadní ceně 8080 zl ⁵¹ .
1892	Potvrzeny stanovy sboru dobrovolných hasičů ⁵² .
1894	Dražba usedlosti čp. 10 v odhadní ceně 8080 zl ⁵³ .
1897	Dražba usedlosti čp. 10 s pozemky v odhadní ceně 8674 zl ⁵⁴ . MUDr. Josef Pacák z Mezilečí začal vykonávat lékařskou praxi v Úpici.
18. června 1899	V místnostech Antonína Chmelíka uspořádal odbor Národní jednoty severočeské pro Hoříčky a okolí veřejnou schůzi, při které se uskutečnily přednášky A. Horáčka tj. Mojžíše. Hlavním jejím důvodem však bylo získání nových členů z Mezilečí ⁵⁵ . O několik let později zde vznikl dokonce samostatný odbor NJS.

⁴⁰ Národní listy, Praha 3. srpna 1883.

⁴¹ Hlas Hoříček, Hoříky 21. července 1885.

⁴² Národní listy, Praha 21. července 1885.

⁴³ Národní listy, Praha 25. listopadu 1886.

⁴⁴ Národní listy, Praha 16. února 1887.

⁴⁵ U tohoto příjmení se vyskytovaly rovnou tři vyskytující se verze: Tilsch, Tilš a později též Tylš.

⁴⁶ F. L. Popelka, Krajská hospodářská a průmyslová výstava v Jaroměři 1887, Polička 1887.

⁴⁷ Národní politika, Praha 14. ledna 1887.

⁴⁸ Národní politika, Praha 17. listopadu 1887.

⁴⁹ Národní listy, Praha 6. července 1887.

⁵⁰ Národní listy, Praha 18. ledna 1889.

⁵¹ Národní listy, Praha 16. července 1891.

⁵² Národní listy, Praha 15. července 1892.

⁵³ Národní listy, Praha 1. srpna 1894.

⁵⁴ Národní listy, Praha 24. dubna 1897.

⁵⁵ Ratibor, Hradec Králové 17. června 1899.

22. června 1899	Prudká bouře s krupobitím.
8. dubna 1900	V Mezilečí se konala poslední z cyklu národoveckých přednášek, které od 11. března pořádaly v celém okolí Národní jednota severočeská, TJ Sokol a spolek divadelních ochotníků v Hoříčkách ⁵⁶ .
31. května 1900	Ve schůzi českého odboru c. k. zemské školní rady zamítnuta žádost Mezilečí o vyškolení ze školní obce Hoříček a zřízení samostatné obecné školy ⁵⁷ .
26. srpna 1900	Velký tábor lidu na Dobeníně. Jako spolupořadatel byl zmíněn i starosta obce Josef Tilš (v tisku byl omylem uveden jako Telč) ⁵⁸ .

1808

Výstavba zvonice

Dřevěná čtvercová zvonice s věžičkou a šindelovou střechou byla postavena v roce 1808. Její stáří však lze jen s obtížemi určit. Nemovitou kulturní památkou se stala 3. května 1958. Jako roubená stavba prošla v rámci staletí řadou oprav. V roce 1973 proběhla větší oprava, protože její konstrukce byla vážně poškozená, přičemž došlo k impregnaci dřevěných částí⁵⁹. Ještě větší rekonstrukce se dočkala v letech 1999-2002. Tehdy firma Pario s. r. o. z Hradce Králové úplně demontovala nosné konstrukce, opravila základové kamenné zdivo, roubení zčásti repasovala a zčásti nově nahradila přesnými kopiemi, vyrobila novou konstrukci, krytinu provedla z dřevěného štípaného šindele a cibuli zvoničky opatřila plechem a hrotnicí. Nový nátěr provedla firma Rekonstrukce střech a staveb REST Trutnov. Navíc byl v roce 2011 pořízen ke zvonici navíc kamenný chodník za 76 392 korun.

1845

Výtržnost

„R. 1845 píše Václav Mikš, rychtář v Mezleči, rychtáři libňatovskému Řezníčkovi:

Milý bratře!

Josef Záruba tady v Mezleči u pana Poláka zabaven jest. Včera 10. června k němu přišel a jemu nějakou škodu udělal, tj. Polákovi okna vytlouk, a kamením do oken házel. Tedy vás pane bratře sám za to žádám, abyste se jako souseda ujal a to všechno za něho vypokojil. Víte, že zadost právu se v tom případě udělat musí, tedy by mě to samotného mrzelo, kdyby nějaké pochůzky státi se měly. Tedy vás žádám, abyste s tím nějaký prostředek udělal, neb vy tomu sám lepší rozumíte.⁶⁰“

⁵⁶ Ratibor, Hradec Králové 10. března 1900.

⁵⁷ Národní politika, Praha 7. června 1900.

⁵⁸ Národní listy, Praha 19. srpna 1900.

⁵⁹ Nový čas, Náchod 24. července 1973.

⁶⁰ Pamětní kniha obce Libňatov, založená 1. ledna 1923.

1848

Konec loupeživé bandy bratří Špetlů díky neúspěšnému přepadení Bartošova statku

S Mezilečím je spojen zánik lupičské bandy bratří Špetlů z Boušína, o kterém nejlépe hovoří následující článek:

„Dr. Václav Řezníček:

Lidový soud nad zloději na Skalicku r. 1848.

Metternichovo státnické umění konečně tak se přežilo, že vládní jeho systém zůstával bez moci a vlivu i v odlehle podhorské krajině, již obýval zbožný, tichý a poslušný český lid. Toho dokladem bylo na úpatí Krkonošů a hor Žaltmanských rozprostírající se Skalicko, kde pak následkem toho došlo k nejhroznějším výstupům, jaké se též i v neklidnějším kraji mohou vyskytnouti, začne-li lid sám souditi. Jest to kus úžasné a kruté historie ze života a citu českého lidu. Aby časem ve mnohém v zapomenutí nevešla, vyličuji ji přesně historicky, a sice pragmaticky a podrobně jednak dle sdělení účastníků a očitých svědků, od nichž jsem o výstupu těch vyprávěti slýchával, jednak dle zápisů v pamětních knihách a farních matrikách na Skalicku.

Ve druhé polovici let čtyřicátých minulého století najednou začalo se na Skalicku objevovati zlodějství, o němž zde dříve ani slýcháno nebývalo. Krádeže stále se množily, zloději stávali se opovázlivějšími, což nasvědčovalo, že jednak mají odběratele a přechovávače a jednak i ochránce. Byl-li některý ze krádeží podezřelý člověk u patrimoniálního práva na náhodském zámku udán, žalobci bylo tam vyhrožováno trestním stíháním pro nárek cti zachovalého muže, ač mnohdy se určitě vědělo, že se jedná o skutečné zloděje. Na ochranu proti nim všeobecně se v noci hlídalo. Ale hlídající musili často utéci nebo se skrýti, neboť zloději přicházeli v celých tlupách. Jedni obstoupili k vykradení určené stavení a jiní v něm pak loupili. Do měst se neodvažovali, řádili jenom na vsích, nikoho tam ze svých návštěv nevyjímajíce, což také zažil vlastenecký kněz, národní buditel a spisovatel Josef Myslimír Ludvík. Ten dne 11. července 1847 z lokálie studnické dostal se za faráře na Boušín, kde ho zloději ihned v září na to, když se tam úplně nastěhoval, navštívili a do poslední možnosti faru mu vykradli. Poměry stávaly se proto na celém Skalicku nesnesitelnými a volání po odstranění bujícího zde zlodějství bylo jako hlasem zanikajícím v poušti. Na náhodském zámku právní páni úředníci byli ke všem žalobám na krádeže na Skalicku hluší.

Do těchto poměrů přišla v březnu r. 1848 konstituce a působení její začalo se také brzy jeviti i na Skalicku, kde zřízeny v České Skalici, na Hoříčkách a v Třebešově národní gardy, čili jak se zde říkalo »sousedské strážce«, a počátkem měsíce června provedeny byly tady volby do sněmu království Českého, při čemž za vikariát náhodský za poslance zvoleni byli Josef Pich, představený z Hoříček, tj. Hubka, návladní města Náchoda. Sněm tento však svolán nebyl. Konstituci mnozí na Skalicku vykládali si však dle vkusu své vlastní obraznosti, což především učinili řádící zde zloději. Ti opatřili se nyní také střelnou zbrojí. Koncem měsíce máje vypravili se v noci na lup do vsi Mezleče, chtějíce tam, okrásti hospodáře Bartoše. Ten však hlídal, zpozoroval je a vyšel na ně s otázkou, co chtějí, odhodlán jsa majetek svůj hájiti. Tím ze svého počínu vyrušení zloději po Bartošovi střelili a poranili ho do kolena. Hlukem z toho

vzniklým vybouřeno bylo sousedstvo, proto zloději musili rychle prchnouti. Že však užili střelné zbraně, pochopitelně všeobecně lid v celém kraji podráždilo, neboť nikdo necítil se bezpečným více již ani životem.

Při útěku od stavení Bartošova v Mezleči jeden ze zlodějů ztratil čepici, dle níž byl pak brzy nalezen. Člověk ten tiše povolán byl k představenému, kde z účasti na zlodějské výpravě v Mezleči usvědčen. Při tom byl vyzván, aby pověděl, kdo byli jeho společníci a kdo z nich po Bartošovi střelil. Usvědčený z počátku zdráhal se to říci. Avšak vida, že je zle, konečně na ubezpečení, že jemu se nestane nic, pak-li ostatní prozradí, pověděl jejich jména. Zatím ponechán byl v bezpečí, aby nemohl nikoho varovati, a ihned učiněna byla na Hoříčkách opatření, aby prozrazení zloději byli schytáni. Především šlo o to, aby lapen byl jejich »hejtman« Jan Špetla ze Slatiny. Proto byl jmenovaný nenápadně střežen, až bude doma ve své chalupě č. 138 na slatinských Končinách. Když bedlivě ho sledující na Hoříčky podali pokyn, že Špetla dlí doma, sousedská stráž čili garda na Hoříčkách vstoupila do zbraně a majíc bezpečnou zprávu, že Špetla vedl zlodějskou výpravu do Mezleče na hospodáře Bartoše, vytáhla večer v pondělí dne 5. června do Slatiny, aby nejprve jeho zatkla. V tichosti obstoupila na slatinských Končinách jeho chalupu a potom někteří silní a neohrožení členové její vešli do stavení, aby Špetlu odvedli.

Avšak vedle něho, tehdy 42letého muže, našli tam ještě 31 rok starého jeho bratra Josefa Špetlu ze Slatiny a Ignáce Siegla, vysloužilého vojáka a tuláka, který krajem žebraje lajdal a vyhlížel, kde by se co dalo ukrásti. Siegel byl Němec, rodilý z Janovic na panství Teplickém, a Jan Špetla ho ve své chalupě přechovával. Když hoříčtí gardisté do Špetlova stavení vešli, zloději zde shromáždění seděli u štědré večere, posilující a chystající se na nějakou novou výpravu. Vidouce, že mají býti zatčeni, postavili se gardistům na odpor a bránili se. Ve rvačce takto vzniklé Jan Špetla vytrhl jednomu z gardistů pušku a byl by ho málem zastřelil. Avšak po delším zápase byli zloději konečně přemoženi, svázáni a vedeni do Mezleče před příbytek postřeleného Bartoše, kam hoříčská garda s nimi za úsvitu v úterý dne 6. června dorazila.

Zde byli zloději provazy a řetězy přivázáni ke stromům, a sice tvářemi k jejich kmenům. Napotom byli obecním právem vyslýcháni, kde všude kradli, kdo jsou další jejich tovaryši, kdo odbírači. Zpráva o zjímání zlodějů ve Slatině a o dovedení jejich do Mezleče rychle roznesla se po širém okolí a lid se všech stran se sem sbíhal v náladě nanejvýš roztrpčené. Přicházeli zejména ti, kdo byli okradeni, aby své škůdce, proti nimž ovšem zuřili, osobně poznali a viděli. Zloději k otázkám jim kladeným nejprve mlčeli a dokonce se jim smáli, neberouce zatčení své dost vážně, patrně spoléhající a očekávající, že naleznou také zastánce. Avšak jinak soudil shluklý lid. Ten ve svém roztrpčení byl chováním jejich brzy netrpěliv a podrážděn a vyslýchání zlodějů ujal se sám, rázem změniv je ve způsob starodávného práva útrpného.

Když zloději nechtěli o svých tovaryších a odbíračích povědět po dobrém, jal se lid nutiti je k tomu násilím. Okradení nejprve začali je pruty a pak co komu do ruky přišlo, mlátiti, při čemž zloději lid ještě více dráždili, napomínající se k mlčení voláním: »Zadku, trp, hubo, mlč!« Do Mezleče nahrnula se zatím sta lidí a zloději byli zde bití po celý úterek 6. června, v noci na středu a pak ve středu 7. června, kdy byli bitím již tak ztrýznění, že je Antonín Müller, kaplan na Hoříčkách, svátostmi umírajících zaopatřil. V této své zbědovanosti své tovaryše a spojence konečně jmenovali. Udali, že to byli hlavně Josef Špetla ze Zliče, Jan Exnar z Říkova, který byl naznačen jako podhejtman patrně organizované roty zlodějské, Ignác Kluština ze Žernova, Špaček vůbec Trepka zvaný ze Studnic a jistý Augustin Joudal. A také pověděli, že na náchodském zámku mezi úředníky měli ochránce hlavně v kancelistovi vrchnostenského úřadu Šulcovi.

Po tomto vyznání, k němuž byli zloději dva dny a noc trvajícím bitím od okradeného a roztrpčeného tím lidu donuceni, snažily se vlivnější osoby dalšímu trýznění jejich učiniti přítrž. Po dalším namáhání, když byla celá zlodějská společnost prozrazena, podařilo se lid v Mezleči sběhlý ukrotiti, že ve svém hněvu se mírnil.

Do České Skalice a do Třebešova obecním představenstvům a gardám poslány byly z Mezleče zprávy o tom, koho z tamního okolí zloději za své tovaryše naznačili, aby škůdci ti byli učiněni neškodnými a zatčeni. Ztlučení pak a hladem vysílení bratří Špetlové a Siegl potom vedeni byli z Mezleče večer ve středu dne 7. června domů do Slatiny. Avšak sotva že byli z Mezleče na mečovskou půdu dovedeni, lid v zástupech je provázející, dříve často od nich okradený, ve tmě se na ně vrhl a všecky tři je v polích k smrti utloukl. Rozdráždění to bylo vysvětlitelné, neboť tj. jenom ve vsi Slatině pouze v zimě od listopadu 1847 do března 1848 provedeno bylo přes 30 nočních krádeží.

Lidovým soudem u Mečova postižení zloději Jan Špetla, Josef Špetla a Ignác Siegl byli napotom po ohledání krajské komise dne 12. června na Boušíně pohřbeni.

V České Skalici mezi tamním susedstvem panovaly již před r. 1848 roztrpčení a nespokojenost, mající pramen a původ svůj hlavně v jednání městského syndika čili písaře Javůrka, který si ve městě dělal, co chtěl a proti zřejmým jeho přehmatům u vrchnostenského úřadu na náchodském zámku nebylo žádného dovolání práva. Když pak vydána byla konstituce, susedstvo skalické proti jednání vrchností ustanoveného magistrátu, vlastně jeho syndika, nechtíc různá bezpráví a křivdy déle trpěti, v úterý po velikonocích dne 25. dubna povstalo. Mnoho susedů vešlo na obecní úřad, kde magistrátu činili výčitky a vedle toho písaře Javůrka zbili a z úřadu vyhnali. Vrchností dosazený magistrát se následkem tohoto projevu nespokojenosti ihned rozešel a susedstvo ke správě města dosadilo samo Hynka Víta, knihaře, jako purkmistra, Jana Vidličku, truhláře, a Karla Semeráka, truhláře, jako radní, kteří susedstvu slíbili spravedlivější správu obce a zavedení pořádku zákonům neodporujícího. Krajský úřad v Hradci Králové proti opatření tomu nečinil námitek žádných, patrně pokládaje je za odůvodněné.

Když 7. června došlo z Mezleče do České Skalice sdělení, kdo v okolí jejím jsou obávaní a nebezpeční zloději, susedstvem dosazená správa obce pokládala za věc zákonitého pořádku a veřejné bezpečnosti, aby je dala zjímati a učinila neškodnými. Proto skalická garda ihned vytáhla na dvě strany, aby to provedla. Jedna část její ve Zličí zatkla 36letého Josefa Špetlu, na Žernově 40letého Ignáce Kluštinu a Augustina Joudala. Druhá část její spolu s gardou třebešovskou zatkla v Říkově podhejtmana zlodějské roty 37letého Jana Exnara, 60letého Michala Jarouše a 59letou jeho manželku Františku, na kteréžto manžele se prozradilo, že kradené věci přechovávají a odbírají. Zloděj Špaček vulgo Trepka ve Studnicích honičímú lidu unikl.

Zjímání tito zločinci byli ve průvodu velikých davů roztrpčeného lidu dne 8. června přivedeni do Skalice, kde byli na náměstí u kříže vyslýcháni a vyzváni, aby se ke svým zločinům přiznali. Když zpočátku zapírali a ještě vyhrožovali, lid se na ně vrhl a jal se je mlátiti a ze zlodějství je usvědčovati. Dělo se to bez milosrdenství a ukrutně, neboť zlodějům byly za nehty i špendlíky vráženy. Školní děti pak vedeny k hroznému jevišti tomu, aby prý viděly a pamatovaly si, jak se lupičství tresce. Zloději ke skutkům svým se konečně kajícně přiznali žádajíce, aby byli zaopatřeni, což tehdejší skalický kaplan Antonín Charvát na náměstí, obklopen tisíci diváky, učinil.

Zatím donesly se zprávy o tomto vystoupení lidu proti zlodějům na Skalicku do Hradce Králové a do Náchoda, odkudž vrchnostenský kancelista Šulc uprchl, a do Skalice přijel vikář, náhodský děkan Josef Regner, a velitel náhodské gardy poslanec J. Hubka, kteří zde rozvášněnému lidu domlouvali, že zachází za hranice své oprávněnosti, když třeba i zloděje zabijí, a napomínali ho, aby uvážil následky toho. Avšak mluvili marně, neboť okradený a ustrašený lid nebyl žádné domluvě přístupný. Teprve když z Hradce Králové přijel krajský komisař Kraus, lid ve své rozhořčenosti a vášni ustál proto, že komisař nařídil, aby zloději byli naloženi na vůz a k dalšímu trestání dopraveni do Jaroměře. Komisař hleděl je tímto předstíráním zachrániti před ubitím.

Zatím k večeru ve čtvrtek dne 8. června vezení byli zloději místo do Jaroměře do Říkova. Když lid ve Skalici, na náměstí v tisících hlav se kupící a rokující o konečném vyplenění dlouho ho sužujících zlodějů, to zpozoroval, pustil se v davu za vozem, jež pod lesem Rousínem, kde se skalická cesta k Říkovu s jesenickou křížuje, v tak zvaných »Lukách« dohonil zloděje s vozu násilně složil a znovu tak krutě s nimi nakládal, že tři z nich zůstali v polích na místě mrtví, Josef Špetla, Ignác Kluština. A Františka Jaroušová.

Po parném a horkém dnu dostavila se večer bouřka s velikým lijákem, který lid od utlučených zlodějů odehnal pod střechy. Polomrtvý Jarouš žádal ještě kněze, v čemž mu vyhověno. Mělo se za to, že chce učiniti nějaké další přiznání. Když k němu kaplan Charvát v noci přišel, našel ho na pustém místě ležeti v posledním tažení. Udělil mu generální absoluci. Zmláceného Jana Exnara odvedla manželka jeho v noci do Říkova domů, kde po osmidenních mukách skonal. Augustin Joudal byl také tak ubit, že doma brzy dokonal. V »Lukách« pod Skalicí zabítí zloději po odbyté komisi pochováni byli na hřbitově skalickém.

Následkem těchto událostí přitáhlo na Skalicko vojsko, které ostatní zloděje a jejich odbírače, jichž bylo ještě několik, schytilo a odvedlo do Josefova. Z lidu pak mnozí, o nichž bylo prokázáno, že zloděje nápadně tloukli, dostali se potom k hrdelnímu vyšetřování. Avšak o nových krádežích na Skalicku po tomto lidovém soudu nebylo dlouhá a dlouhá léta nic slyšeti. Události tyto byly by se možná ještě šíře rozvinuly, avšak když za průběhu jejich došly zprávy o bouřlivých svatodušních dnech v Praze, zatlačilo sledování událostí pražských tyto místní zájmy v pozadí a také následkem toho šíře v Čechách o nich se nemluvilo a noviny, jež přestaly vycházeti a potom měly zprávy důležitější, o nich nepsaly.

Postupem doby se i na Skalicku samotném na tento strašný lidový soud zapomínalo, jak účastníci a pamětníci jeho vymírali. Před čtyřiceti lety se o něm ještě často a mnoho vyprávělo, před dvaceti lety se naň ještě vzpomínalo, dnes však jest již na živu nevalně jeho pamětníků, neboť i z pamatujících ho dětí jsou dnes starci.

To jest historicky podané vylíčení nemilosrdného a krutého lidového soudu nad zloději na Skalicku r. 1848. Buditel a spisovatel farář Josef Myslimír Ludvík v boušínské matrice zemřelých pod zápis v Mečově zabítých zlodějů napsal: »Běda, když netresce, kdo trestati má, pak musí trestati, kdo nemá!«⁶¹

1849

⁶¹ Český lid. Sborník věnovaný studiu lidu českého v Čechách, na Moravě, ve Slezsku a na Slovensku 3/XXI, Praha 1912.

Vznik svobodné obce

Revoluční rok 1848 přinesl zásadní změny ve struktuře i činnosti místní samosprávy, které vznikly na základech dubnové ústavy, zrušení poddanství a patrimoniální správy, císařských nařízení č. 268/1849 o nové organizaci soudní a č. 295/1849 o nové organizaci správy a prozatímního zákona obecního ze 17. března 1849, který stanovil, že základní jednotkou svobodného státu je svobodná obec.

Právě takto vzniklo i svobodné Mezilečí. Sice přichází o část Maršova u Úpice, jež do výše uvedených změn byla součástí obce, ale místo ní jsou k Mezilečí přiřazeny Proruby. Její větší, německá, část se však rozhodla roku 1878 osamostatnit pod názvem Prohrub. Česká část zůstává součástí obce až do 1. ledna 1925, kdy sloučením obou částí vznikla nová obec Proruby.

1854

Vztyčení sloupu se sochou Panny Marie

Sloup se sochou Panny Marie na obláčcích na parcele p. č. 136/4 v k. ú. Mezilečí nechal postavit Josef Vojtěch Tilsch v roce 1854. Nápis na podstavci je vytesán v rukopisu Josefa Vojtěcha. Text zní: *„Sličná svou ctností, svým mocným máti Rozencem, sláva rodů křehkých čáky opora. Z hůry nebes vyjevil bohorodný Tě vyslanec anjel. Z úvalu béd zemčan své hoře Tobě jeví, tak se Bohem splácí nevyrovnaně zásluha Panny. Tak se i nám v srdcích po Bohu touha rodí. Postavil Josef Tylš Léta Páně 1854.“* Sloup byl na náklady obce opraven v roce 2012.

1858

Stavba domu čp. 5

Roku 1858⁶² postavil Josef Vojtěch Tilsch věrnou kopii starého domu (Tilschovský grunt se připomíná již v roce 1729, kdy se Josef Karel Tylš stal sedlákem v čp. 12), ale ve větším měřítku. Na stavbu bylo předem určeno 20 000 zlatých, ale nakonec byl stavební rozpočet velmi překročen, protože přednost mělo dokončení této reprezentativní stavby. Tato budova byla určena synovi Václavovi, který se 9. listopadu 1857⁶³ oženil s Annou Mertlíkovou, dědičkou 2 gruntů. Naopak dědicem gruntu čp. 12 se stal syn Vilém.

Na místě dnešního domu čp. 5 stál tehdy dřevěný statek, který byl zbourán a zde i na místě vysušeného rybníčku vznikla nová jednopatrová stavba, které se říkalo „U Dolejších“ (později též „Farma“), kdežto stará budova čp. 12 byla nazývána „U Hořejších“.

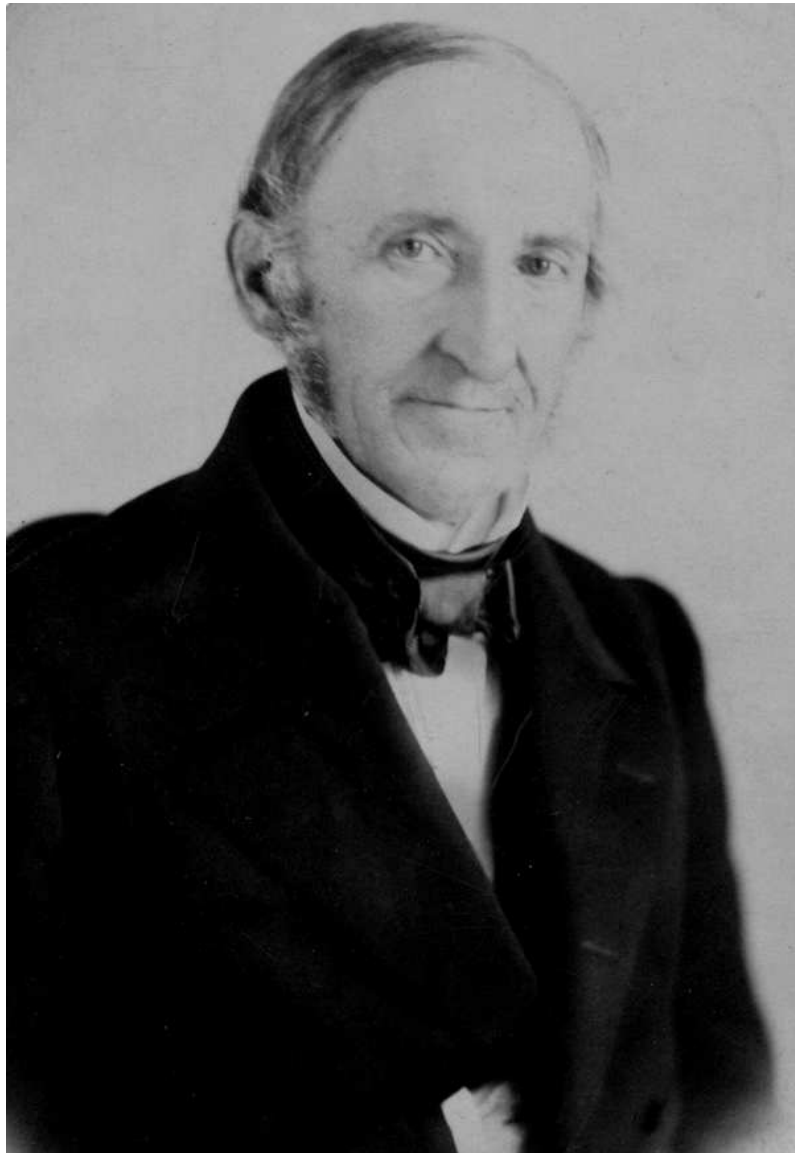
Její fasáda má na každé straně o 1 okno více než dům „U Hořejších“ (na dlouhé straně 6 místo 5 a na kratší 5 místo 4). Otevřené kamenné schodiště vede do 1. patra, kde jsou 2 kuchyně, 4 pokoje a velká síň. Pokoje jsou prostorné a světlé, nejmenší má 5,5 x 5,5 m a je klenutý jako schodiště, síň a jedna kuchyně. Největší pokoj s rovným stropem měří 8,5 x 7 m. V přízemí

⁶² Jiné prameny uvádějí rok 1865. Zřejmě se jedná o datum kolaudace.

⁶³ Mezleč. Kniha oddavek. Tom II, 1785-1903.

byly 3 pokoje, čeledník, kuchyně, spižárna a klenutá komora. Později tam bylo umístěno skladiště JZD a úřadovna MNV, kam se chodilo i volit.

V zahradě byly vysazeny smuteční jasan, bříza a pyramidální dub. Mimo to u domu místo červených buků 2 tuje, jež byly roku 1960 poraženy. K domu patří i rybníček (vodní nádrž pro případ požáru) a studánka s mohutným pramenem, chráněná kamennou stavbou v podobě úlu s dvojitým železným křížem na vrcholu.

Josef Vojtěch Tylš

1872

Smrt Josefa Vojtěcha Tilsche

Tento obchodník s plátnem se narodil 22. listopadu 1793 v Mezilečí čp. 19. Dvakrát se oženil a s každou ženou měl 5 dětí. Zemřel 27. února 1872 tamtéž. O jeho důležitosti vypovídá též novinová zmínka o jeho úmrtí:

„Úmrtí. Dne 27. února zemřel v Mezleči u České Skalice otec pražského advokáta JUDr. Tilsche velkoobchodník a majitel realit pan Josef Tilsch v 79. roce věku svého zánětem plic. Zesnulý byl v celém okolí velmi ctěn a vážen. Pohřeb odbývati se bude zejtra o 9. hodině ranní z Mezleče na hřbitov v Hoříčkách.⁶⁴“

Smrtí Josefa Tilsche jeho živnost neskončila, což dokazuje tato zpráva, jež vyšla v tisku:

„Č. 2880 civ.

Na oznámení p. Viléma Tilsche, veřejného společníka k provozování obchodu v plátně v Mezleči společně s jeho otcem p. Josefem Tilschem v registru pro společné firmy protokolované firmy: „Josef Tilsch“, že tento jeho p. otec dne 27. února 1872 zemřel a na oznámení, že on tento posaváde společný obchod na svůj vlastní účet s podržením stávající firmy dále provozovati bude, se posavadní k společenskému provozování obchodu v plátně v Mezleči v registru pro společenské firmy zaznamenaná firma: „Josef Tilsch“ vymazala a zaznamenává se k samostatnému dále provozování obchodu v plátně v Mezleči p. Vilémem Tilschem firma: „Josef Tilsch“ do registru firem jednotlivých.

Od obchodního senátu c. k. soudu krajského v Hradci Králové dne 14. května 1872. (1605)⁶⁵“

Firma byla nakonec vymazána krajským obchodním soudem v Hradci Králové koncem roku 1886:

„NE. 8142 civ.

K žádosti Viléma Tilsche z Mezleči se v obchodním rejstříku firem jednotlivých firma: „Josef Tilsch, výroba lněného zboží v Mezleči“ vymazuje.

5247

C. k. krajský co obchodní soud v Hradci Králové, dne 9. listopadu 1886.⁶⁶“

Netrvalo dlouho a Vilém Tilsch musel prodat v roce 1889 v nucené dražbě dům čp. 12, který se dostal do rukou rodu Berků. Vilém Tilsch tak prohodil veškerý zděděný majetek.

1874

Sebevražda mladíka

„Mladý sebevrah. Dne 24. m. m. oběsil se v Mezilčí u Kr. Dvora na stromě v poli 13letý chlapec domkáře Schuberta, jak se dí, z bázně, že bude trestán pro krádež rozličných věcí domácích.⁶⁷“

⁶⁴ Národní listy, Praha 1. března 1872.

⁶⁵ Pražský denník, Praha 4. června 1872.

⁶⁶ Pražský denník, Praha 24. listopadu 1886.

⁶⁷ Plzeňské noviny, Plzeň 9. dubna 1874.

1880

Počátek zdejších lesních meliorací

„Náhodou jsem se dověděl o lesníku-praktiku, který tuto melioraci prováděl už od r. 1880. Byl to vrchní lesní správce Eduard Kubelka a prováděl ji v polesí Proruby u Dvora Králové⁶⁸. Činil to s plným vědomím, že jde o melioraci a ne o těžbu, neboť nechal vykopati pařezy i tam, kde na to doplácel, a přísně na to dbal, aby povstalé jámy nebyly zaházeny a srovnány. Činil tak ze své vůle, na žádný rozkaz, neboť v ostatních polesích téhož velkostatku (!Náchod) se jámy po pařezích dále přísně zarovnávaly. Sázal na okraje jam a zanechal po sobě krásné porosty. Tedy už před 60 lety žil lesník, který znal z vlastní zkušenosti význam jam po pařezích, a já neváhám těmito řádky postavit mu pomník. Tyto dnes 60 let staré porosty by měly být studovány.⁶⁹“

1883

Úmrtí P. Vincence Řezníčka

Narodil se 29. března 1818 v Mezilečí a na kněze byl vysvěcen 25. července 1844⁷⁰. V roce 1861 byl ustanoven administrátorem v Libici nad Cidlinou⁷¹. Zde následně působil jako farář a 29. dubna 1883 též zemřel⁷². V roce 1864 byl vyznamenán obdržáním collare canon⁷³.

1886

Řádění podvodníka

„Je živa a přece má odzvoněno. K manželům Chmelíkovým v Mezleči u Hořiček, přišel minulý týden člověk jakýs a vyřizoval jim, že jejich tchýně, matka manželčina bydlící v H. Kalné u N. Paky, zemřela. Oba manželé vypravili se tedy ráno druhého dne na pohřeb. K večeru ale přišel týž člověk, jenž s nimi ráno vyšel a cestou se oddělil, z Kalné do Mezleče již zpět (bezpochyby měl sedmimilové boty!) a vyřizuje, že dcera zemřelé z lítosti náhle zemřela, žádal matku Chmelíkovu jménem jejího syna o zaslání 15 zl. Poručník zemřelé sice nedopustil, aby člověku cizímu peníze byly vydány, ale „zemřelé“ dal zvoniti umíráčkem. Za dva dni vrátila se zemřelá živa i zdráva s mužem svým od živé matky, neboť ani té se ničeho takového nestalo! Je skutečně ku podivu, že, ač o podobných manévrech různých darebů velmi často slyšeti, přece „vyřizování“ jejich se věří a plány jejich se tu i tam daří!⁷⁴“

⁶⁸ Dříve polesí „Komárov-Mezilečí.

⁶⁹ Lesnická práce, časopis vydávaný Čs. maticí lesnickou a věnovaný lesnické vědě a praxi. Číslo 6. Ročník XVII (1938), Písek 1938.

⁷⁰ Catalogus Venerabilis Cleri Saecularis et Regularis Dioeceseos Reginae-Hradecensis pro Anno 1880, Hradec Králové 1880.

⁷¹ Blahověst. Katolické hlasy Čechův, Moravanův, Slezákův, Slovákův, Praha 15. června 1861.

⁷² Blahověst. Hlasy katolické, Praha 5. května 1883.

⁷³ Blahověst. Hlasy katolické, Praha 15. září 1864.

⁷⁴ Národní politika, Praha 15. dubna 1886.

1893

Za smrtí až do Prahy

„Otrávila se. Dne 26. listopadu k večeru koupila někde 17letá nádennice z Mezleči u Nového Města nad Metují Marie Chmelíkova uzenky, jež ve svém bytu ve Vršovicích požila. Za nedlouho dostavily se strašné žaludeční bolesti a dávení, tak že Chmelíkova musila býti dopravena do všeobecné nemocnice, kde za příznaků otravy za nedlouho zemřela. Ke zjištění příčiny smrti byla mrtvola soudními lékaři pytvána.“⁷⁵

20. století	
Období	Událost
1901	Při cestě na Proruby byl nákladem manželů Václava a Filomeny Švábových postaven kamenný kříž. Odtud se zde říká „U Švábova křížku“.
1908	Na odpočinek dán zdejší učitel František Kořínek ⁷⁶ .
1910	Založení kampeličky.
22. května 1910	Nově ustavený Včelařský spolek v Úpici uspořádal exkurzi do Posadova k včelaři Efflerovi, aby členstvo shlédlo jeho vzorně zařízený včelín, upravené okolí, aby se každý zájemce prakticky uvedl do moderního včelaření.
17. července 1910	Slavnost místního odboru Národní jednoty severočeské.
1914-1918	1. světová válka, v níž padlo 11 občanů Mezilečí (František Borůvka, Ladislav Bureš, Adolf Hanuš, Vilém Chmelík, Karel Mertlík, Čeněk Rýdl, Jan Semerák, Josef Špelda, Josef Šrůtek, Josef Tylš, Vavřinec Tylš) a 2 z Posadova (Josef Celba, Karel Lukáš). Řezníci Adolf Borůvka z Mezilečí a jeho bratr Josef z Libňatova zásobovali masem Úpici.
5. července 1914	Delegace sboru dobrovolných hasičů byla hostem na slavnostním odhalení pomníku M. Jana Husa v Hořicích ⁷⁷ .
2. srpna 1915	Dražba domku čp. 41 (1040 K) ⁷⁸ .
15. června 1919	První místní volby po vzniku ČSR.
1920-1921	Bekyně mniška způsobila kalamitu na místních lesích ⁷⁹ .
16. května 1920	Na valné hromadě spořitelního a záložního spolku pro Mezleč bylo jednáno o schválení nejvyššího obnosu vkladů a výpůjček, žádosti o knihovni výpůjčku a státních úpisů i žádosti o přijetí obce Litoboře do obvodu tohoto spolku.

⁷⁵ Národní listy, Praha 3. prosince 1893.

⁷⁶ Národní listy, Praha 30. září 1908.

⁷⁷ Národní listy, Praha 6. července 1914.

⁷⁸ Národní listy, Praha 7. června 1915.

⁷⁹ V celém komárovském revíru bylo zničeno na 450 ha lesa.

1921	Velké sucho.
1. srpna 1922	V Úpici otevřen hlavní sklad tabáku, k němuž byly přiděleny na vlastní žádost trafiky z Hoříček, Chlistova, Posadova, Křížanova, Mečova a Litoboře, které jezdily dříve do Náchoda, a z Mezilečí, přiděleného předtím do Trutnova.
1923	Josef Celba z Posadova čp. 1 vyoral při vybírání brambor hrnec s mincemi.
1. března 1925	Řádná valná hromada odboru Národní jednoty severočeské pro Mezilečí a okolí.
1928	Město Jaroměř koupilo v rámci 1. pozemkové reformy část lesního majetku panství Schaumburg-Lippe z Náchoda, a to revíry Komárov-Mezilečí. Podpisem tržové smlouvy z 22. března 1928 získalo 634 hektarů lesních pozemků za 1 100 000 Kč ⁸⁰ . 16. června téhož roku transakci schválil Státní pozemkový úřad v Praze. Město Jaroměř následně přikoupilo od Jaromíra Švorčíka ze Žabokrk u Hronova lesní část „Posadov“, která navazovala na již koupený revír Mezilečí, měla výměru 44 hektarů a zaplatilo za ní 140 000 Kč ⁸¹ .
1929	Schválen odprodej obecního pozemku manželům Jiránkovým.
10. ledna 1929	Ve věku 78 let zemřel Karel Rudl, statkář v Mezilečí a bývalý ředitel továrny Josef Ettrich v Jaroměři ⁸² .
4. července 1929	Velká vichřice.
1931	Přistoupení obce k družstvu pro rozvod elektrické energie ⁸³ . Obec zažádala o státní podporu na svou elektrizaci ⁸⁴ . Založeno Družstvo pro rozvod elektrické energie v Křížanově a Posadově zapsané společenstvo s omezeným ručením.
1934	Zpracován obecní lesní hospodářský plán.
14. července 1935	Župní hasičský sjezd ⁸⁵ .
1940	Obec měla 100 % úspěch při náboru žen do Národního souručenství ⁸⁶ .
23. prosince 1940	Vydána vládní vyhláška, kterou se určovaly sídla a obvody úřadů práce a jejich poboček, díky níž bylo Mezilečí přiřazeno k pobočce v Úpici ⁸⁷ .
10. března	Místní organizace ČSL uspořádala v hostinci Josefa Řezníčka na oslavu výročí

⁸⁰ Jaroměřský a josefovský zpravodaj č. 4, Jaroměř duben 2008.

⁸¹ Jaroměřský a josefovský zpravodaj č. 5, Jaroměř květen 2008.

⁸² Národní listy, Praha 12. ledna 1929.

⁸³ Nové směry, Hradec Králové 3. dubna 1931.

⁸⁴ Národní politika, Praha 20. října 1931.

⁸⁵ Rozhledy, Hradec Králové 12. července 1935.

⁸⁶ Nové směry, Hradec Králové 10. května 1940.

⁸⁷ Národní listy, Praha 14. února 1941.

1946	narození prezidenta T. G. Masaryka přednášku s doprovodem světelných obrazů ⁸⁸ .
9. června 1951	V České Skalici proběhlo veřejné přelíčení s vesnickým boháčem Jaroslavem Berkou a jeho sestrou Martou ⁸⁹ .
1956-1957	Stavba družstevního kravína pro 92 dojnic. Plánovaná hodnota stavby byla 535 905 Kčs, ale skutečný náklad činil jen 375 235 Kčs, protože velké úspory přinesla družstevníkům svépomocná práce ⁹⁰ .
3. května 1958	Památkově chráněnými nemovitostmi se stala zdejší zvonička a kolářská dílna čp. 54.
1960	Sloučení místního JZD s JZD Křižanov ⁹¹ .
1961	Součástí Mezilečí se staly osady Posadov, Křižanov a Mečov.
1963	Zdejší pionýrská požární hlídka byla náhodským okresním výborem požární ochrany odměněna za vzornou činnost ⁹² .
1964	Zdejší JZD oceněno Rudým praporem KNV ⁹³ .
23. července 1967	Bouře s krupobitím způsobila velké škody na zdejší úrodě.
1973	Oprava zvoničky ⁹⁴ .
18. ledna 1973	Kolářská dílna čp. 54 vyškrtuta ze seznamu nemovitých památek.
Září 1973	Založení družstva mladých požárníků.
1981	Požár v domku Josefa Sochora v Posadově ⁹⁵ .
1. července 1985	Mezilečí se stalo součástí Hoříček.
23.-24. května 1986	Volby do MNV střediskové obce Hoříček. Za Mezilečí se dostali na kandidátku Josef Chmelík a Zdeněk Kopecký.
1987	Na porodně prasat ustavena brigáda socialistické práce ⁹⁶ .
1989	Dokončení prodejny Jednoty bylo uvedeno jako jeden z úkolů volebního programu MNV Hoříčky.
1. září 1990	Mezilečí se otrhlo od Hoříček.

⁸⁸ Štít, Hradec Králové 7. března 1946.

⁸⁹ Pochodeň, Hradec Králové 15. června 1951.

⁹⁰ Pochodeň, Hradec Králové 16. dubna 1957.

⁹¹ Pochodeň, Hradec Králové 17. října 1961.

⁹² Pochodeň, Hradec Králové 2. listopadu 1963.

⁹³ Za rok 1963.

⁹⁴ Nový čas, Náchod 30. listopadu 1973.

⁹⁵ Hlas Hoříček, Hoříčky 14. srpna 1981.

⁹⁶ Nový čas, Náchod 23. září 1987.

1901

Při cestě na Proruby vystavěn kamenný kříž

Dnes je kamenný sokl u cesty na Proruby bez kříže, zmizely i postranní reliéfy sv. Filomeny a sv. Václava. Stejně tak chybí také přední reliéf, zřejmě Panny Marie. Vpředu nese nápis: „*Budete-li věrně ctíti Krista Pána svatý kříž, Bůh nad vámi bude bdíti, nemine vás nebes říš.*“ Vzadu se nachází text: „*Nákladem manželů Václava a Filomeny Švábových z Mezleče. 1901.*“ Odtud se zde říká „U Švábova křížku“.

1907

2 jubilea zároveň

„Vzácná slavnost. Pan Václav Tylš, statkář v Mezleči, a jeho manželka Anna slaví dne 10. t. m. zlatou svatbu a zároveň s nimi jich zeť pan Karel Rudl, prokurista a ředitel firmy Jos. Etrich v Jaroměři, a jeho manželka Žofie, roz. Tylšová, stříbrnou svatbu v nejužším kruhu rodinném v Mezleči. Pan Rudl dovršil též předešlý měsíc 40tiletou činnost obchodní a 35tiletou službu u firmy Jos. Etrich v Jaroměři.“⁹⁷

1910

Založení zdejší kempeličky

29. června 1910 se uskutečnila ustavující a I. valná hromada Raiffeisenky pro Mezleč a okolí. Jako delegát Ústřední jednoty se této schůze zúčastnil JUC. J. O. Kubíček, který vystoupil s přednáškou „O sdružování“. Poté došlo na přihlašování jednotlivých členů, jichž se na místě přihlásilo 23. Následně bylo všemi hlasy usneseno, aby se spolek stal členem Ústřední jednoty⁹⁸. Spolek fungoval i v období obou světových válek. Po vzniku ČSR se scházel v hostinci Marie Chmelíkové, resp. Josefa Řezníčka, případně u pokladníka Ladislava Mertlíka. Předtím se scházel, zejm. v období 1. světové války, v místnosti obecního úřadu. 16. července 1922 byly stanoveny spolkové vklady do 500 000 Kč, změna maximální výše nastala i pro jednotlivce. 24. července 1927 nebylo na programu schůze jen schválení hypotekární zápůjčky, ale také přednáška ředitele hospodářského družstevního skladiště Františka Kostřánka. 3. dubna 1932 bylo jednáno o schválení zápůjčky obci a zdejšímu družstvu pro rozvod elektrické energie. 30. října 1932 se zástupci spolku zúčastnili slavnostního otevření spolkového domu ve Chvalkovicích⁹⁹. Kempelička zanikla až v roce 1952, kdy byla sloučena se Státní spořitelnou.

1922

⁹⁷ Národní politika, Praha 9. listopadu 1907.

⁹⁸ Věstník Ústřední jednoty českých hospodářských společenstev v království Českém. Příloha "Zemědělských Listů", Praha 8. července 1910.

⁹⁹ Zemědělské družstevní listy. Věstník Ústřední jednoty hospodářských družstev v Praze, Praha 18. listopadu 1932.

Úmrtí zasloužilého starosty

„Úmrtí. Obecní úřad v Mezleči sděluje truchlivou zprávu, že dne 1. listopadu zesnul v 64. roce věku svého pan Petr Tylš, rolník, starosta obce, předseda sboru dobrovolných hasičů, zakladatel a pokladník spořitelního a záložního spolku, člen výboru N. J. S., bývalý člen okresní správ. komise, člen výboru vzáj. pojišť. spolku v Náchodě atd. Zesnulý byl po dobu 25 let vzorným obecním starostou a po 30 let předsedou sboru hasičského a získal si o zvelebení obce i sboru velkých zásluh. Občanstvo hluboce želí ztráty svědomitého a rozvážného svého starosty a za vše, co pro obec a ostatní korporace vykonal, bude mu uchována vděčná paměť nehynoucí.¹⁰⁰“

1926

Dvojnásobná smrt v bouřce

22. května 1926 vyrazil Josef Vocel z Libňatova do lesa na kopání pařezů. V lokalitě, kde se říká „U buku“ a nachází se u cesty z Maršova u Úpice do Posadova, ho zastihla bouřka s deštěm, a tak se schoval i se svými 2 dcerami pod statný buk, do něhož však udeřil blesk a otec i starší dcera byli na místě mrtvi. Mladší dceru, jež ležela pod tělem mrtvého otce, vyprostil Vilém Kadaník z Maršova u Úpice, který se též nedaleko schovával před deštěm. Pohřeb se konal v pondělí o hoříčské pouti a následně byla pozůstalými na strom umístěna tabulka s nápisem: *„Zde pod tímto stromem skonal v Pánu zasažen bleskem Josef Vocel z Libňatova, starostlivý otec a manžel, stár 37 let, a jeho pětiletá dceruška Liduška. Budiž jim vděčná paměť.¹⁰¹“*

1927

Zemřela Žofie Rudlová

„Úmrtí. Dne 20. t. m. zemřela pí Žofie Kučerová, roz. Rudlová, choť vlád. rady u zem. správy polit. v Praze, v 39. roce věku. Výkrop dne 23. t. m. o 10. hod. ve far. kapli na Jiřího nám., pohřeb v Mezilečí v pátek o 10. hod.¹⁰²“

1927

Dokončení českoskalického skupinového vodovodu a napojení obce na něj

„Že v obci pracováno bylo svědomitě, svědčí právě ukončená stavba skupinového vodovodu. Město mělo vodovod, rozvádějící vodu ze řeky Úpy, voda pitná opatřována byla šesti studnami. Studně ty byly původcem každoročně se objevujícího tyfu, a když bylo uváženo, že

¹⁰⁰ Zemědělské družstevní listy. Věstník Ústřední jednoty hospodář. Družstev, Praha 10. listopadu 1922.

¹⁰¹ Pamětní kniha obce Libňatov, založená 1. ledna 1923.

¹⁰² Národní listy, Praha 22. června 1927.

Lze dostati na stavbu vodovodu dosti vysokou státní a zemskou podporu, netrvalo jednání dlouho a přes odpor menší části občanů usneslo se obecní zastupitelstvo vodovod zříditi. Aby vodovod mohl býti gravitační, hledány byly prameny ve vyšších polohách u obce Prorub a Posadova. Během doby zažádaly obce, položené poblíž trubní sítě, aby jim bylo dovoleno připojiti se na vodovod, takže vznikla skupina, v níž sdruženy jsou obce: Česká Skalice, Malá Skalice, Mezilečí, Chlístov, Nový Dvůr, Hostinka, Hoříčky, Křížanov, Kalousov, Oujezdec, Vestec a Lhota pod Hoříčkami. Rozsah provedené trubní sítě měří úhrnem 40628 m, z toho přívodní a zásobní řád o průměru 150 m/m jest o délce 12849 m, svodné řády v prameništi a rozvodné řády po obcích v průměru 125, 100, 80 a 40 m/m měří úhrnem 27.779 m. Na trubní síti je namontováno 116 hydrantů požárních a 21 výtokových stojanů. Z objektů stavebních význačny jsou: a) 6 pramenních jímek betonových, typisovaných, b) hlavní sběrna s nadzemním vstupem, c) zemní vodojem jednokorunový ze železobetonu obsahu 30 m³ pro obec Mezilečí, d) zemní vodojem ze železobetonu obsahu 300 m³ pro Českou Skalici, e) dva věžové vodojemy ze železobetonu obsahu 30 m³ pro Hoříčky a Nový Dvůr. Celkový náklad na stavbu obnáší okrouhle 4,500.000 Kč. Na tento náklad poskytlo ministerstvo zemědělství 25 proc., ministerstvo zdravotnictví 20 proc. a zemský správní výbor 15 proc., celkem tedy činí subvence 60 procent, zbytek 40 proc. hradí obec. Stavbu prováděla za dozoru Zemědělské rady firma ing. Jaroslav Matička v Praze řádně. Podařilo se tedy dílo, kterým opatřena byla dobrá voda pro celou polovinu okresu. Vysoká subvence, malý náklad udržovací (vodovod je gravitační) umožnily, že ve městě a také v některých druhých obcích vybíráno je pouze nízké všeobecné vodné, průměrně 12 Kč z jedné obytné místnosti ročně. Vodovod, který zavdal s počátku příčinu k často nechutným polemikám, jest dnes naší chloubou a působil blahodárně také na okolní města, kdež o stavbě vodovodů se začalo vážně jednati.¹⁰³“

K tomu je třeba dodat to, že se projekčních prací účastnil ing. Josef Bureš, konstruktér ústavu pro vodárenství a stokování a rodák z Mezilečí, který byl prohlášen v Praze 29. ledna 1921 doktorem věd technických¹⁰⁴ a v následujících letech byl generálním projektantem řady vodovodů po celé ČSR (skupinový vodovod Metujský¹⁰⁵).

V polovině 30. let při dostavbě úpského skupinového vodovodu se obce Mezilečí, Posadov a Křížanov spojily a požadovaly podchycení pramene Kamenná Leč. Na další naléhání této trojice u zemského úřadu byl v říjnu 1935 pověřen ing. Lébl, aby shlédl vydatnost pramene Kamenná Leč u Mezilečí. Zároveň si v březnu následujícího roku zástupci interesovaných obcí vyžádali u zemského úřadu, aby nevyplatil subvenci na čerpací stanice, dokud se nepostará skupina o to, aby veškeré připojené obce byly dostatečně zásobeny vodou.

1929

Skon Karla Rudla¹⁰⁶

„V Meziléči u Čes. Skalice zemřel náhle ve věku 78 let p. Karel Rudl, statkář, býv. ředitel textil. závodů fy Jos. Etrich v Jaroměři. Pohřeb koná se v Meziléči 14. ledna o 10. hod. dop.¹⁰⁷“

¹⁰³ Národní listy, Praha 3. září 1927.

¹⁰⁴ Národní politika, Praha 30. ledna 1921.

¹⁰⁵ Národní listy, Praha 8. března 1932.

¹⁰⁶ Zemřel 10. ledna 1929.

¹⁰⁷ Národní politika, Praha 12. ledna 1929.

1931

Vznik Družstva pro rozvod elektrické energie

O elektrifikaci obce se poprvé začalo uvažovat již před 1. světovou válkou, ale ke skutečným jednáním o tomto kroku došlo až koncem 20. let. Družstvo pro rozvod elektrické energie vzniklo v roce 1931 a ještě téhož roku se jeho členem stala i samotná obec. V následujícím roce družstvo zažádalo o půjčku místní záložnu, které bylo nakonec vyhověno¹⁰⁸. Pravidelné valné hromady i schůze výboru se konaly v hostinci J. Řezníčka. Poslední výborové schůze proběhly v roce 1950, kdy družstvo likvidovalo. Téhož roku též došlo k dokončení kompletní elektrifikace obce, a to v souvislosti s protažením elektrického vedení přes Křižanov a Mečov na slatinské Končiny.

1932

Tragická nehoda autobusu u Heřmanického dvora

3. března 1932 se u dvora Heřmanice převrátil autobus. Nehodu zavinil cyklista Vik ze Světlé, který jel před autobusem po silnici z jedné strany na druhou a vyhnul se teprve v posledním okamžiku. Autobus vezl 20 osob, 7 bylo zraněno a 1 na následky zranění zemřela. Byl jí Čeněk Tylš z Mezilečí, majitel závodu kovářského a strojnického, náměstek starosty Společenstva kovářů a podkovářů a náměstek hasičské župy jaroměřské. Jeho pohřeb se konal 26. března téhož roku za velmi četné účasti občanstva z Mezilečí, Hořiček a okolních obcí¹⁰⁹. Jako malý dodatek ke smrti Čenka Tylše citujme ještě dobový tisk:

„Smrt vážně zraněného Č. Tylše při autobusovém neštěstí u České Skalice.

Naše listy přinesly 5. března zprávu o autobusovém neštěstí u České Skalice, které bylo zaviněno neopatrným cyklistou. K tomuto sděluje se nám nyní, že vážně zraněný Čeněk Tylš, kovář z obce Mezleče, v tomto týdnu zemřel. Při provedené pitvě na žádost pojišťovny zjištěna byla smrt následkem srdeční mrtvice, takže je těžko souditi, zda měla na tuto nějaký vliv nehoda, která jej před třemi týdny postihla.¹¹⁰“

1939

Elektrárenská družstva
Družstvo pro rozvod elektrické energie v Mezilečí, z. sp. s o. r.
Hostince
Josef Řezníček.
Instalatéři plyno- a vodovodů

¹⁰⁸ Zemědělské družstevní listy. Věstník Ústřední jednoty hospodářských družstev v Praze, Praha 25. března 1932.

¹⁰⁹ Nové směry, Hradec Králové 1. dubna 1932.

¹¹⁰ Národní listy, Praha 28. března 1932.

Čeněk Tylš.
Koláři
Josef Kadaník.
Kováři
Čeněk Tylš.
Řezníci
Vilém Borůvka.
Smíšené zboží
Adolf Pokorný, Čeněk Šnajdr.
Sochaři (kamene)
Josef Řezníček.
Spořitelny a záložny
Kampelička, spořitelní a záložní spolek v Mezilečí, z. sp. s n. r.
Tkalcovny (bavlněného a lněného zboží)
Josef Hanuš (elektrický pohon).
Trafiky
Marie Chmelíková.

Mezilečí v roce 1939¹¹¹

1945

Přistání sovětských výsadkářů

Zdejší rozsáhlé lesní revíry byly v době války dobrým úkrytem pro rozmanitou sortu lidí, a to i přesto, že díky připojení Prorub a Komárova k německé říši v roce 1938 se staly pohraničním územím. Nejdříve se zde až po Havlovice skrývali lidé, kteří byli hledáni z různých důvodů německými okupanty, ke konci války se v celém masivu Barchovin objevovali vojenští dezertéři, němečtí civilisté, kteří prchali před postupující frontou a v neposlední řadě musíme jmenovat i werwolfské záškodníky, jež se nemohli smířit s porážkou Německa a následným odsunem právě z blízkých Prorub, Komárova či Hajnice.

Výše zmíněnou pestrost osob, jež se pohybovaly barchovinskými lesy, však zpestřil ke konci války také sovětský výsadek. Stalo se tak v noci z 25. na 26. února 1945¹¹², kdy se mezi Mezilečím a Prorubami snesla skupina kapitána Sokolovského. Chvilí sice bloudila, ale poté se jí podařilo narazit na stavení čp. 46 v Prorubech, kde žil Vilém Balcar. Jako první úkryt jim nabídl blízkou budovu staré myslivny, do níž často zajížděl trutnovský malíř Charles Mayer, otec herečky Carmen Mayerové, který zde měl svůj atelier a právě v ní zrovna nikdo nebyl.

¹¹¹ Adresář Protektorátu Čechy a Morava pro průmysl, živnosti, obchod a zemědělství. Za použití úředních pramenů vydán firmou Rudolf Mosse akc. spol. Svazek I. Seznam adres: Čechy, Praha 1939.

¹¹² Krkonošská pravda z roku 1979 uvádí nepřesné datum výsadku, a to až 1. dubna 1945. Stejně tak jsou zde zamlčeny některé osoby a podrobnosti jejich zapojení do pomoci výsadku.

Po třídním pobytu a zásobení skupiny potravinami od různých obyvatel z Prorub, Mezilečí i Maršova u Úpice se díky místním odbojářům povedlo výsadkářům dostat do havlovické Šiškovny a díky jejím obyvatelům navázat kontakt s partyzánskou skupinou „Jestřebí“, jež se později zúčastnila květnových bojů na Úpicku.

1951

Přepadení místních funkcionářů

22. prosince 1951 zaklepal na dveře domu čp. 39, patřícího předsedovi MNV Jaroslavu Jiránkovi, „západní agent a protikomunistický bojovník“ Miloslav Stejskal¹¹³. Kontroverzní postava, která později přinesla řadě obyvatel z celého okolí mnohá utrpení (akce Teror Náchod). Otevřela mu předsedova sestra Marie, která byla doma jen se starým a nemocným otcem. Muž bez pozvání vešel dovnitř a ptal se, zda je předseda MNV doma. Odpovědí mu bylo, že její bratr je na schůzi v Náchodě, ale za chvíli by měl být zpátky, protože autobus přijíždí na Hoříčky v 17.00 hodin a pěšky to do Mezilečí trvá asi 20 minut. Poté položil otázku, zda má Jiránek doma zbraň. Po odpovědi, že jí není známo, začal přehrabovat skříně, ale nic se mu nepodařilo najít. Zbraň získal teprve poté, co domů přišel předseda MNV¹¹⁴. Poté i s ním odchází z domu, ale nedaleko potkává místní občany Josefa Mertlíka a Jaroslava Antoše, kteří přijeli s Jiránkem stejným autobusem. V jejich doprovodu vtrhl do domu čp. 35, v němž bydlel Josef Jánský, obecní zemědělský referent a pokladník místní kempeličky. Na návštěvě u něj zrovna byli Arnošt Mertlík a Anna Hofmanová. Po krátké hádce a zjištění, že Jánský zbraň nemá, nakázal všem, že 2 hodiny nesmí nikdo opustit stavení a zmizel ve tmě. Ještě ten večer byl případ nahlášen na stanici SNB na Hoříčkách, odkud směřovalo hlášení do Náchoda i Hradce Králové. Zpráva o této události vyvolala v obci velký rozruch, i když většina obyvatel to předsedovi MNV přála. Jánský následně odmítl vykonávat jakoukoliv funkci a Jiránek rezignoval na předsednictví MNV.

1952

Založení JZD

K založení místního JZD došlo v roce 1952 a předcházela mu tvrdá represe zdejších velkých sedláků (Tylše a Berky). V počátcích docházelo k vlně kritiky komunistů v družstvu, že se stranická organizace nezabývá s plnou odpovědností stavem v JZD, že nestačí jednat o problémech zemědělské výroby čas od času, případ od případu¹¹⁵. Skutečným důvodem však bylo to, že družstvo neplnilo předepsané úkoly a někdo za to musel před veřejností nést zodpovědnost.

Přestože družstvo hospodařilo v bramborářské oblasti, začalo následně v průměru dosahovat u všech obilovin dobrých výsledků. Koncem roku 1956 byl dán do provozu stavebně dokončený kravín a sestaven perspektivní plán staveb družstevních objektů, z nichž se posléze věnovala pozornost zejména vybudování vepřína. Kvůli nedostatku potahů i jiných strojních zařízení byla rostlinná výroba závislá na STS Červený Kostelec, jejíž zaměstnanci bývali

¹¹³ Nový čas, Náchod 17. května 1989.

¹¹⁴ Pochodeň, Hradec Králové 8. května 1968.

¹¹⁵ Pochodeň, Hradec Králové 22. března 1955.

nasazení při všech polních pracích. Nedostatkem bylo též to, že ta samá STS prováděla opravy zemědělské techniky a kvůli množství JZD v okolí nestíhala vše řádně a včas opravit. Přesto se to snažila různými způsoby vynahradit, např. v roce 1955 zde nasadila nový vyorávač brambor TEK 2, výrobek jičínského Agrostroje¹¹⁶.

Roku 1960 došlo ke sloučení s JZD Křižanov. To již bylo družstvo někde jinde, neboť se dokázalo oprostít počátečních nezdarů a neúspěchů. Problém však byl s pracovními silami, např. nad obsazením nového kravína stálými pracovníci měl „kmetrovství“ místní Výbor žen. V následujícím roce již patřilo mezi šestici prvních JZD na Náchodsku, která k 20. červnu splnila dodávku sena¹¹⁷. Vedle zvyšování zemědělské výroby a zavádění pokrokových výrobních metod došlo i k zahájení stavby bytů pro své členy. Roku 1963 JZD Nový život přijalo jako první v okrese Náchod výzvu JZD Vinary a uzavřelo závazek na splnění a překročení úkolů tohoto roku¹¹⁸. V akčním plánu bylo tehdy počítáno s množstvím rostlinných i živočišných produktů, jež budou prodány státu nadplán. Jednalo se např. o 45 q zrnin, 50 q brambor, 27 q řepky, 15 000 l mléka či 30 q vepřového masa¹¹⁹. Toto období je výjimečné v tom, že se družstvu velmi dařilo, za což obdrželo řadu ocenění – rudé prapory, čestná uznání, diplomy či peněžité prémie (držitel Rudého praporu KNV za rok 1963¹²⁰).

Vše výše uvedené mělo vliv také na výši odměňování družstevníků, protože např. v úspěšném roce 1963 JZD docílilo pracovní jednotku ve výši 27 Kčs, zatímco v JZD Trubějov byla jen 9 Kčs¹²¹. Větší množství finančních prostředků mohlo být oproti minulým obdobím uvolněno také na prémie.

Vedle kolektivních úspěchů je však třeba zmínit i ty individuální, podporované hnutím brigád socialistické práce, např. u kombajnérů Stanislava Mertlíka, Josefa Tučka (na sovětských SK 4) a Václava Teubera.

Družstvo zaniklo k 31. prosinci 1976, kdy se stalo součástí nově vzniklého JZD Dolany, ustaveného usnesením členské schůze z 5. března 1977 a schválením rady ONV v Náchodě z 19. srpna 1976.

1999

Vypracování územního plánu obce

K zahájení prací na územním plánu obce došlo 3. června 1998, k odevzdání průzkumů a rozborů došlo 13. října téhož roku. Zadání ÚPD¹²² bylo schváleno 27. dubna 1999, přičemž jejím zhotovitelem byl vybrán Ing. arch. Petr Kopecký z Pardubic. Návrh ÚPD byl odevzdán 23. července 1999 a jeho projednávání probíhalo od 4. října do 6. listopadu 1999. Schválení návrhu je datováno 12. listopadem téhož roku a vyhláška obce o závazné části ÚPD nabyla

¹¹⁶ Rudé právo, Praha 10. září 1955.

¹¹⁷ Pochodeň, 22. června 1961.

¹¹⁸ Pochodeň, Hradec Králové 21. února 1963.

¹¹⁹ Rudé právo, Praha 28. června 1963.

¹²⁰ Nový čas, Náchod 27. května 1964.

¹²¹ Nový čas, Náchod 25. března 1964.

¹²² Zkratka pro územně plánovací dokumentaci.

účinnosti 26. prosince 1999. V roce 2001 byla Ing. arch. Dagmar Vaníčkovou vypracována 1. změna tohoto plánu¹²³.

21. století	
Období	Událost
2004	Obec se stala členem Mikroregionu Úpa.
17. září 2006	Požár skladováku slámy.
28. srpna 2008	Požár strniště.
2009	Zahájen provoz Penzionu Klídek.
1. května 2009	Požár lesíka u starého vodojemu.
9. září 2009	Požár lesní hrabanky mezi Posadovem a Křižanovem.
2010	Spuštění internetových obecních stránek. Firma STRABAG provedla opravu místní komunikace Mezilečí-vodojem za 1 097 040 korun. Projekt Chmelařova rybníka od Jana Tylše.
18. srpna 2010	Obecní zastupitelstvo vybralo jako dodavatele opravy místní komunikace Mezilečí-vodojem firmu STRABAG.
2012	Oprava torza kříže a sochy Panny Marie.
27. dubna 2012	Požár chalupy v Posadově.
29. října 2012	Požár rodinného domu v Mezilečí.
2013	První sklizeň rychlerostoucích dřevin řezačkou NewHolland v ČR se uskutečnila v Posadově.
2014-2015	Úprava místního rybníčku.
2015	Velké sucho.
2016	Výměna stávajícího vodovodu v celkové délce 1445 m. Zhotovitelem stavby byla firma Vodní zdroje Ekomonitor s.r.o. Chrudim.

2007

Vznik firmy PROFI-KOVO

Společnost vznikla 12. listopadu 2007 zapsáním do obchodního rejstříku, ale již v roce 2002 začínal Luděk Vítek jako OSVČ (původně se zabýval jen svářením, výrobou ocelových konstrukcí a zámečnickými pracemi) a společenská smlouva byla podepsána 30. října 2007. V

¹²³ Návrh ÚPD odevzdán 15. července 2001, schválen 12. září téhož roku a nabyt účinnosti 29. září téhož roku.

polovině roku 2007 byl zakoupen Laser Trumatic a ke stávající nabídce přibylo ještě laserové dělení a pálení plechů - koncem roku byl zakoupen ohraňovací lis a tak přibylo ještě CNC hranění. Kromě toho firma zajišťuje na vlastně vyrobených konstrukcích i povrchové úpravy, a to jak žárové zinkování, tak i práškové lakování nebo pískování. Sídlo firmy se přestěhovalo z České Skalice do Mezilečí až v roce 2010 a v současné době má společnost 3 jednatele: Luďka Vítka, Hanu Vítkovou a Michala Vítka, kteří zastupují firmu každý samostatně. Pokud hodnota závazku, jednatelům jménem společnosti uzavíraného, přesáhne částku 500 000 Kč a nebo je-li předmětem jednání zcizování či zatěžování nemovitostí společnosti, zastupují společnost alespoň 2 jednatele společně. Zároveň je třeba podotknout to, že v areálu firmy původně působila provozovna Kovodružstva Náchod, založeného v roce 1950, jež dodávala ocelové zárubně¹²⁴, nabízela provedení vodoinstalačních i zámečnických prací.

2007-2009

Výstavba Penzionu Klídek

Původně zde stál dům manželů Králových, který byl zbořen. Investorem nového domu byl Jiří Martinek a autorem projektu architekt Josef Mádr. K zahájení provozu tohoto podniku s 5 apartmány došlo v roce 2009, přičemž se později mohl i v trilogii Bastardi od náchodského rodáka Tomáše Magnuska.

2012

Prohlášení zdejších drobných sakrálních památek kulturním dědictvím obce

15. února 2012 se sešlo obecní zastupitelstvo, které jednomyslně schválilo, že sloup se sochou Panny Marie na obláčcích na parcele p.č. 136/4 v k.ú. Mezilečí, torzo kamenného kříže u obecního úřadu na parcele p.č. 53 v k.ú. Mezilečí, torzo litinového kříže na kamenném podstavci v osadě Posadov, železný kříž na kamenném podstavci v k.ú. Mezilečí, litinový kříž na kamenném podstavci z roku 1780 v k.ú. Mezilečí a kamenný kříž s litinovým tělem Ježíše Krista v obci Posadov jsou významnými památkami obce a zastupitelstvo obce je považuje za kulturní dědictví obce. Zároveň došlo ke schválení obnovy pomníků dle přiloženého restaurátorského záměru, a to sloupu se sochou Panny Marie na obláčcích, v k.ú. Mezilečí a torza kamenného kříže u obecního úřadu. Náklady na opravu těchto sakrálních památek dosáhly 365 800 korun a ministerstvem pro místní rozvoj byla z podprogramu Podpora obnovy a rozvoje venkova poskytnuta dotace 255 000 korun.

2014

Rok	Stav 1.1.	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Stav 31.12.
1971	278	8	3	3	9	277
1972	277	7	3	-	3	278

¹²⁴ Nový čas, Náchod 24. března 1971.

1973	278	3	2	-	8	271
1974	271	2	2	-	8	263
1975	263	1	9	-	28	227
1976	227	4	5	-	8	218
1977	218	3	5	7	6	217
1978	217	2	4	-	11	204
1979	204	10	5	-	5	204
1980	204	2	4	-	7	195
1981	274	3	4	-	5	268
1982	268	2	3	-	5	262
1983	262	2	3	-	3	258
1984	258	2	7	-	9	244
1985	244	1	2	-	8	-
1991	142	1	2	1	9	133
1992	133	1	-	-	4	130
1993	130	3	3	-	7	123
1994	123	1	1	7	-	130
1995	130	3	2	1	3	129
1996	129	1	1	-	5	124
1997	124	2	1	-	1	124
1998	124	-	2	-	3	119
1999	119	2	-	1	3	119
2000	119	1	1	-	4	115
2001	140	-	2	-	2	136
2002	136	2	1	-	6	131
2003	131	-	-	10	-	141
2004	141	2	1	18	3	157
2005	157	2	3	2	4	154
2006	154	1	2	2	4	151
2007	151	-	2	5	2	152
2008	152	3	-	2	1	156
2009	156	2	-	2	3	157
2010	157	2	1	8	5	161
2011	157	1	3	1	5	151
2012	151	3	2	-	6	146
2013	146	1	2	8	7	146
2014	146	1	-	-	5	142

Demografický vývoj v Mezilečí v letech 1971-2014¹²⁵

Rok	Sňatky	Rozvody	Potraty
1991	4	2	.
1992	-	-	2
1993	-	-	-
1994	-	1	2

¹²⁵ Podle údajů Českého statistického úřadu.

1995	2	1	1
1996	-	-	-
1997	2	1	-
1998	2	-	-
1999	-	-	-
2000	2	-	-
2001	1	1	-
2002	-	-	-
2003	1	-	-
2004	-	1	-
2005	1	-	-
2006	1	-	-
2007	-	-	-
2008	-	-	1
2009	2	-	1
2010	2	-	-
2011	-	1	-
2012	-	1	-
2013	1	-	-
2014	-	-	2

Počet uzavřených sňatků, rozvodů a potratů v Mezilečí v letech 1991-2014

Sepsáno k volnému šíření.

Boris7.